

TAALKRANT



Speciale uitgave ter gelegenheid van de **Week van het Nederlands 2015**

VERHALEN / KUNST / VOORLEZEN / LEZINGEN / THEATER
POËZIE / LIED / DISCUSSIE / SCHRIJVEN / ABC / HUMOR ...

WEEK $\frac{v}{h}$ 2015 NEDERLANDS

Van 10 tot en met 17 oktober 2015 vindt de eerste Week van het Nederlands plaats. Tientallen bedrijven en organisaties laten in deze week met veel verschillende activiteiten zien dat het Nederlands een levendige en aantrekkelijke taal is. De Taalunie wil op deze manier het belang van het Nederlands onder de aandacht brengen.



Meer informatie:
www.weekvanhetnederlands.org

WAT, WAAROM, HOE

- Wat betekent **leg uw billen maar op mijn schortje**?
- *Waarom is het niet 'hij wilt'?*
- Wat is een **spookwoord**?
- *Hoe kun je iemand eloquent uitschelden?*
- Wat betekent **hoe luttel weet mijn liefken, och waer ick henen sal**.
- *Wat is de mooiste Nederlandstalige songtekst?*
- Welk boek *moet je nu gaan lezen?*
- *Wat is het verschil tussen Renée en Renée?*
- *Wat betekent het Surinaamse woord boulanger?*

De antwoorden vind je op Taalhelden.org, de jongerenwebsite over de Nederlandse taal, voor en door jongeren in Nederland, Vlaanderen en Suriname. Enthousiaste jonge taalliefhebbers (14+) zijn welkom als online redacteur. Natuurlijk ook te volgen op Facebook ([facebook.com/Taalhelden](https://www.facebook.com/Taalhelden)) en Twitter (@Taalhelden).

REMCO CAMPERT GEËERD



Koning Filip van België reikt voorafgaande aan de Week van het Nederlands de Prijs der Nederlandse Letteren uit aan dichter, schrijver en columnist Remco Campert. De jury noemt Campert een groot stilist die in zijn werk steeds relativerend en geestig is en daarmee verschillende generaties blijft aanspreken. 'Bij Campert zit de diepzinnigheid aan de oppervlakte. En hij brengt lichtheid in de Nederlandstalige literatuur'.

DE KLASSIEKERS UIT DE NEDERLANDSTALIGE LITERAATUUR

Frank Martinus Arion: Dubbelspel	Hella S. Haasse: Oeroeg
Louis Paul Boon: De Kapellekensbaan	W.F. Hermans: Nooit meer slapen
Hugo Claus: Het verdriet van België	Cynthia McCleod: Hoe duur was de suiker?
Louis Couperus: Eline Vere	Multatuli: Max Havelaar
Willem Elsschot: Het dwaallicht	Gerard Reve: De Avonden

Bronnen: Nederlandstalige canon vanuit *Vlaams perspectief uit 2015*, de canon van de *Maatschappij der Nederlandse Letterkunde uit 2002*, aangevuld met een Surinaamse klassieker

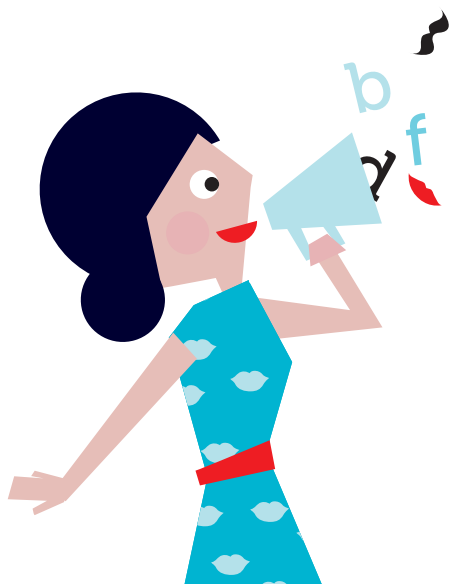
EEN NIEUW GROEN BOEKJE

Het Groene Boekje, de officiële spellinggids van het Nederlands, is na tien jaar vernieuwd. De spellingregels veranderen niet, de samenstelling van het boekje wel.

De 52.000 nu opgenomen woorden zijn de woorden die mensen vaak zoeken (zoals kopie, te allen tijde, updaten en dergelijke), nieuwe woorden als chillen, appen en zzz'er en woorden uit Suriname en het Caribische gebied. De digitale variant, woordenlijst.org, telt 187.000 woorden. Het boekje verschijnt op 12 oktober.



Waarom is het Nederlands belangrijk?



VERBINDING

Het Nederlands is de moedertaal van zo'n 23 miljoen mensen. Het is de taal waarin ze hun gedachten vormen, zich uitdrukken en kennis met elkaar delen. Daarmee is het Nederlands een bindmiddel: het versterkt de samenhang in de samenleving en maakt samenwerking mogelijk over landsgrenzen heen.

KANSEN BIEDEN

Voor een nieuwkomer of een werknemer uit het buitenland is het belangrijk om snel Nederlands te leren. De taal spreken betekent dat je mee kunt draaien: op het werk, in winkels, op school en bij de sportvereniging. Ook als het Nederlands je moedertaal is, geeft een goede taalbeheersing je meer kansen.

MAATSCHAPPELIJKE EN ECONOMISCHE MEERWAARDE

Het Nederlands zorgt in allerlei sectoren voor economische of maatschappelijke meerwaarde. Dezelfde taal spreken, is een voorwaarde voor goed, prettig en efficiënt contact. Klare taal voorkomt ook ongelukken op de werkvloer.

WERELDWIJD

In landen over de hele wereld leren mensen Nederlands: van de Verenigde Staten tot Zuid-Korea. Ook worden Nederlandstalige boeken en films in veel talen vertaald. Dat alles zorgt ervoor dat meer mensen geïnteresseerd raken in het Nederlands en in Nederlanders, Vlamingen en Surinamers.

WAARDEVOL IN MEERTALIGE WERELD

Talen beïnvloeden en verrijken elkaar. Elke taal biedt een eigen manier om de wereld waar te nemen en te beschrijven. Het Nederlands vergroot daarmee de verscheidenheid in een meertalige wereld.



De Taalunie stimuleert mensen en maatschappij om het Nederlands optimaal te benutten. Dat doet zij door overheden te adviseren over taalbeleid, door het Nederlands te beschrijven en beschikbaar te stellen en door het gebruik van het Nederlands te bevorderen, te ondersteunen en wereldwijd uit te dragen.



TOP 10 MEEST OPGEZOCHTE WOORDEN

- | | |
|-------------------|------------|
| 1. te allen tijde | 6. bureau |
| 2. kopie | 7. e-mail |
| 3. updaten | 8. product |
| 4. idee | 9. cadeau |
| 5. factuur | 10. café |

Bron: woordenlijst.org, meest opgezochte woorden laatste 10 jaar.

NIEUWE NEDERLANDSE WOORDEN

Het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) verzamelt 'nieuwe' woorden. Recente neologismen van de week:

FESTIVALUTA: Munten of bonnen waarmee je op een festival kunt betalen voor je drankjes, eten en dergelijke. Op bijna geen enkel festival kun je met gewoon geld betalen en moet je munten of bonnen aanschaffen om iets te kunnen kopen.

GLAZENBOLSUBSIDIE: Subsidie verstrekt door het UWV (in Nederland:

Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen), bedoeld om werklozen om te scholen tot helderziende.

PASTAPRINTER: 3D-printer waarmee pasta in allerlei nieuwe, tot nu toe onmogelijke vormen geprint kan worden.

TATTOOGATE: Schandaal rond het door Apple geïntroduceerde slimme

horloge, de Apple Watch, omdat die niet goed blijkt te werken bij mensen met een polstatoeage.

WALKING FOOTBALL: Voetbal waarbij niet gerend maar slechts gelopen mag worden, waarbij slidings verboden zijn en de buitenspelregel niet geldt.

HELP, IK SCHRIJF



tekst niet zomaar af aan de lengte, maar wees streng voor uzelf. 'Schrijven is schrappen', zei Godfried Bomans. Massa's teksten zijn al ongelezen in papierbakken verdwenen.

BRENG ORDE

Maak uw boodschap toegankelijk. Gebruik duidelijke titels, informatieve tussenkopjes, opsommingen, eenvoudige tabellen en schema's, en inhoudsopgaven. Op websites: een duidelijke navigatiestructuur en interne links.

GA OP GELIJKE VOET

Straal vertrouwen in de lezer uit. Bedreigingen worden alleen maar groter als u ze zonder reden op de lezer loslaat. Negatieve boodschappen worden nog negatiever als u geen enkele vorm van begrip toont. Met andere woorden: ga altijd na hoe u zelf op de boodschap zou reageren.

Uit: Hopende u hiermede van dienst te zijn. Schrijftips voor ambtenaren, een uitgave van de Taaltelefoon, taaladviesdienst van de Vlaamse overheid, Onze Taal en de Taalunie.

LEEF U IN DE LEZER IN

Schrijven is psychologie bedrijven op afstand. De schrijver schat in hoe de lezer met de informatie zal omgaan. U zoekt uit op welke manier u informatie op maat van uw lezer kunt aanbieden. Hoe meer op maat, hoe beter. Hou daarbij in het achterhoofd dat we teksten niet altijd voor ons plezier lezen. Denk maar aan de formulieren die we voor de overheid moeten invullen. We haken ook snel af als we boodschappen niet op onze eigen persoon kunnen betrekken. Verlies uw lezer dus nooit uit het oog.

ZET DE KERN VOORAAN

Durf met de deur in huis te vallen. Lezers hebben geen zin om brieven, e-mails en andere teksten te ontcijferen alsof het spijkerschrift is. Zeg meteen waar u naartoe wilt, ook al is dat slecht nieuws voor de lezer. Zeg meteen wat u van de lezer verwacht, ook als die liever niet doet wat u hem vraagt of voorstelt.

FILTER UW BOODSCHAP

Stem de hoeveelheid informatie af op het doel van de boodschap, en niet omgekeerd. Meet de kwaliteit van een

BEKENDE DICHTREGELS

'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' *Herman Gorter*

'Dag ventje met de fiets op de vaas met de bloem / Ploem ploem' *Paul van Ostaïjen*

'Denkend aan Holland / zie ik brede rivieren / traag door oneindig / laagland gaan' *Hendrik Marsman*

'Tussen droom en daad staan wetten in den weg en praktische bezwaren' *Willem Elsschot*

'Kom vanavond met verhalen / hoe de oorlog is verdwenen / en herhaal ze honderd malen / alle malen zal ik wenen' *Leo Vroman*

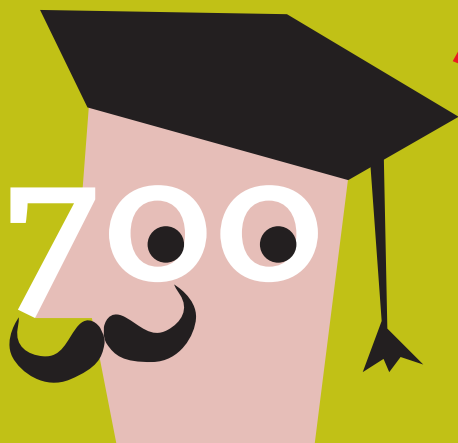
'Voor wie ik liefheb, wil ik heten' - *Neeltje Maria Min*

Hoe zit het met...

De vragen aan de Taaladviesdienst van Onze Taal zijn heel divers. Veel gaan over spelling; maar ook over grammaticale kwesties, correct woordgebruik, formuleringen en herkomst van woorden en uitdrukkingen. Enkele van de bekendste kwesties zijn:

1. spelling van (vooral lange en Engelse) samenstellingen: accountmanager, Facebookpagina, driegangenkeuzemenu
2. aaneen, los of met streepje: ervan uitgaan, hierop neerkomen, zich daar makkelijk van afmaken, de straat op gaan, bijvoorbeeld, bij voorbaat, pr-medewerker, 65-jarige, woon-werkverkeer
3. werkwoordvervoeging: wat gebeurt er, hij onderhandelt, hij heeft onderhandeld, meld u aan, meldt u zich even aan?
4. hoofdletter of niet: het Westen, de provincie Groningen, magnolia, ondernemingsraad, dvd
5. tussen-s: overheidsbeleid, aankoopbeleid, vervoerbewijs/vervoersbewijs
6. buigings-e: het openbaar onderwijs, het openbare debat
7. werkwoord in enkelvoud of meervoud: De kwaliteit en effectiviteit zijn verder verbeterd, Twintig procent van de ouderen zegt van zichzelf dat ze eenzaam zijn, De grootste doelgroep zijn/is ouderen
8. verwijzwoorden: het kabinet en zijn plannen, Microsoft en zijn werknemers, Hyundai dat de winst terug zag lopen
9. hun of hen: ik licht hen in, ik maak het hun duidelijk, ik maak het aan hen duidelijk
10. voorzetsels: achter de computer, voor de televisie, aansluiten bij het verhaal, aansluiten op het netwerk

Het Nederlands in cijfers



700 docenten geven in het buitenland Nederlands als vreemde taal. Zij doen dat aan ruim 175 universiteiten en hogescholen in circa 40 landen. Van Amerika en Argentinië, Zuid-Afrika en China tot landen in Europa. Daarnaast leren in Wallonië, Noord-Frankrijk en Noordrijn-Westfalen nog eens 400.000 scholieren en leerders Nederlands in het volwassenenonderwijs, dankzij 6000 leerkrachten.



Voor ongeveer 23 miljoen mensen is het Nederlands de moedertaal, van wie 16 miljoen in Nederland, 6 miljoen in België en 400.000 in Suriname.

Van de ongeveer 6000 talen in de wereld, is het Nederlands de 40^e taal. Op Twitter is het zelfs de 8^e taal. De extensie.nl is de 11^e landextensie ter wereld en samen met .be zit het Nederlands in de top 10.



Van de 24 officiële talen van de Europese Unie is het Nederlands de achtste taal, op basis van het aantal moedertaalsprekers. Dat zijn er meer dan alle Scandinavische talen samen.

13.257.681

Het aantal maal dat in 2014 een woord is opgezocht in de Woordenlijst Nederlandse Taal (woordenlijst.org). Het aantal 'unieke' bezoekers bedroeg in dat jaar bijna twee miljoen.

∞

ONBEPERKT

Het aantal Nederlandse woorden is onbeperkt, want je kunt met bestaande woorden steeds nieuwe samenstellingen maken.

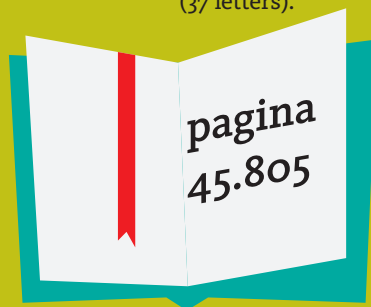
40

35

De langste woorden in het nieuwe Groene Boekje tellen 35 letters: elektriciteitsproductiemaatschappij en hippopotomonstrosesquipedaliofobie. Dat betekent: angst voor lange woorden. Kijken we naar woorden met spaties, dan is College van burgemeester en wethouders het langste woord (38 letters) op de voet gevolgd door zijn Belgische tegenhanger College van burgemeester en schepenen (37 letters).

2015

Het jaar waarin de eerste Week van het Nederlands plaatsvindt.



Het Woordenboek der Nederlandsche Taal is het grootste woordenboek ter wereld, een boekwerk in veertig delen met 45.805 bladzijden.

GEÏNTERESSEERD IN TAAL?
Ontdek dan Taalunie:Bericht, een gratis digitaal tijdschrift over het Nederlands. Met iedere maand de nieuwste taaltrends, boeiende taalminnaars en columnisten en relevante taaltips. Kijk op www.taaluniebericht.org.

COLOFON
Dit is een uitgave van de Taalunie in het kader van de Week van het Nederlands 2015. Aan de inhoud van deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

Taalunie, Postbus 10595, 2501 HN Den Haag, Nederland
info@taalunie.org
www.taalunieversum.org
www.weekvanhetnederlands.org